

Asia: VN/29084/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta luonnonsuojelulain muuttamiseksi - ennallistamissuunnitelma ja luonnonarvomarkkinoiden edistäminen

Lieventämishierarkiavelvoite ja luontoteko

Valitkaa alla olevista näkemyksenne mukainen vaihtoehto ja esittäkää sille perustelut lausunnossanne.

Vaihtoehto 1: Kestävyysraportointiin velvollisten yritysten pitäisi osoittaa kirjanpitolain mukaisella raportoinnillaan noudattavansa lieventämishierarkiaa, jotta niiden luontoteko voidaan hyväksyä rekisteriin. Velvollisuus ei ulottuisi yrityksiin tai muihin oikeushenkilöihin, joita kestävyysraportointivelvollisuus ei koskisi eli esimerkiksi pieniä ja keskiuuria yrityksiä, eikä esimerkiksi kuntia tai yksityishenkilöitä.

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Koneyrittäjät toteaa, että esitetyt säännökset ennallistamissuunnitelman valmisteluun ja hyväksymiseen liittyen ovat kannatettavia ja perusteltuja. Tässä yhteydessä Koneyrittäjät kuitenkin muistuttaa, että kuten hallituksen esitysluonnoksessa todetaan, ennallistamissuunnitelman yhteiskunnallinen ja kansantaloudellinen merkitys on erittäin suuri. Suunnitelman tulee perustua kustannustehokkaisiin ratkaisuihin ja näkemyksemme mukaan ympäristöministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön ohella valtiovarainministeriön ja työ- ja elinkeinoministeriön tulee olla kansallisen ennallistamissuunnitelman valmistelun sisäpiirissä. SOVA-lain mukainen vaikutusten arviointi ennallistamissuunnitelman valmistelun loppuvaiheessa ei ole riittävää. Taloudellisia vaikutuksia etenkin elinkeinoihin sekä kustannustehokkaita ratkaisuja tulee arvioida koko prosessin ajan.

Koneyrittäjät ry katsoo, että lieventämishierarkia tulisi liittää hallituksen esityksessä ehdotettavaan luontotekoon. Lieventämishierarkiassa on olennaista, että oman toiminnan haittoja pyritään välttämään ja minimoimaan ennen kompensoivia toimia. Hallituksen esitysluonnoksen perusteluissakin todetaan, että ympäristövastuullisuuden kannalta yritysten tulisi myös välttää ja minimoida haitalliset luontovaikutukset eli noudattaa niin kutsuttua mitigaatiohierarkiaa. Lieventämishierarkiasta säätäminen tukisi tätä tavoitetta.

Hallituksen esitysluonnoksessa todetaan PTT:n selvitykseen perustuen, että ennallistamiseen soveltuviksi kohteiksi todennäköisesti tarjoutuvat ensisijaisesti talouskäytön ulkopuoliset tai tuotannollisesti heikkotuottoiset alueet. Koneyrittäjät kuitenkin toteaa, että luonnonarvomarkkinoiden kehitystä on vaikea ennakoita ja ohjata. Koneyrittäjien näkemyksen mukaan luonnonarvomarkkinoiden kehitystä ohjaa ensisijaisesti kysyntä eikä tarjonta, joka oli PTT:n selvityksen tarkastelussa. Siten luonnonarvomarkkinat voivat kasvaessaan vaikuttaa myös esimerkiksi puuta jalostavan teollisuuden raaka-ainehuoltoon. Luontoarvohehtaareiden laskentaperusteiden tulisi siten varmistaa, että luontoarvohehtaareiden piirissä olevat metsät ovat todella luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä.

Koneyrittäjät näkee, että luonnonarvomarkkinoiden ja Suomessa tuotettavien luontoarvohehtaareiden kansainväliseen kauppaan liittyy kysymysmerkkejä. Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen on globaali ponnistus, mutta luonnon monimuotoisuus on paikallista. Siten olisi perusteltua, että kansainväliset toimijat edistäisivät monimuotoisuutta lieventämishierarkiaa kunnioittaen niissä maissa, joissa ne toimivat. Jos ilman Suomi kytköstä oleva kansainvälinen toimija rahoittaa luontoarvohehtaareita Suomessa, herää kysymys, että miksi se ei näillä resursseilla edistä monimuotoisuuden turvaamista siellä, missä se aiheuttaa kielteisiä ympäristövaikutuksia. Suomesta ei ole muutoinkaan syytä rakentaa kansainvälisen luonnonarvokaupan kohdemaata. Olettaen nousevat rajakustannukset, tämä kehitys olisi omiaan lisäämään kotimaisten toimijoiden luonnonarvokaupan kustannuksia, mikä heikentäisi kilpailukykyämme. Kansainvälisen luonnonarvokaupan kysynnän lisääminen voisi kiristää muun muassa metsistä saatavan raaka-aineen saatavuutta ja nostaa sen hinta, mikä myös osaltaan heikentäisi puuta jalostavan teollisuuden kilpailukykyä.

Hallituksen esitysluonnoksessa todetaan, että kansainväliset toimijat todennäköisesti hyödyntäisivät tuotettavia luonnonarvoja tilanteessa, jossa ne toimivat Suomessa ja haluavat osoittaa toimintansa vastuullisuutta suomalaiselle yhteisölle, mutta myös rahoittajilleen, tuotantoketjulle ja osakkeenomistajilleen. Esitysluonnoksen mukaisen tulevaisuuskuvan toteutuminen tulisi myös varmistaa lainsäädännöllä.

Esitysluonnoksessa todetaan, että luonnonarvojen tuottaminen luonnonsuojelulain säännösten mukaisesti ja niiden käyttäminen yritysten vastuullisuustyössä vähentäisi osaltaan julkistalouden kustannuksia luonnon ennallistamisesta. Koneyrittäjät toteaa, että ennallistamissuunnitelman toteutuksen rahoitusta ei voi merkittävältä osin laskea luonnonarvomarkkinoiden varaan. Yksityisiä markkinoita on vaikea ohjata ja rahoitus voi kohdentua kohteisiin, jotka eivät tue ennallistamissuunnitelman toteutusta. Siten Koneyrittäjät katsoo, että esimerkiksi Helmi- ja Nousu-ohjelmien rahoituksien tulee olla merkittävässä osassa Suomen ennallistamissuunnitelman toteutusta.

Matti Mäkelä
varatoimitusjohtaja, Koneyrittäjät ry